

Συμβούλιο της Επικρατείας 1303/1976, (Τμ. Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. 1976 σελ. 479

Περίληψη: Εργατικών ατύχημα συνιστούν και αι περιπτώσεις καθ' ας ο θάνατος ή η αναπηρία οφείλονται αποδεδειγμένως εις την υπέρμετρον προσπάθειαν ην κατέβαλεν ο ησφαλισμένος ίνα ανταποκριθή εις ασυνήθεις όρους εργασίας ή υπεχρεώθη να εργασθί υπό εξαιρετικώς δυσμενείς συνθήκας. Τούτο δε και όταν ο ησφαλισμένος υπέφερεν ήδη εκ της νόσου η οποία δεν τον ημποδίξε εις την εργασία του μέχρις ου επεδεινώθη συνεπεία των δυσμενών συνθηκών. Αι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών δεν επιβάλλεται να μνημονεύουν την ειδικότητα των απαρτιζόντων αυτάς ιατρών.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: ο κ. ΑΓΓ. ΙΑΤΡΙΔΗΣ

Εισηγητής: ο κ. Φ. ΚΑΤΖΟΥΡΟΣ

Δικηγόροι: οι κ.κ. Π. Ξανθάκος, Γ. Πατρινέλης

Επειδή, διά της μνησθείσης υπ' αριθ. 243/1974 αποφάσεως του Α' Τμήματος, εγένετο δεκτόν ότι, κατά το άρθρον 34 § 1 του αν.ν. 1846/1951 εργατικών ατύχημα, εξ' ου προήλθεν ο θάνατος, ή προς εργασία ανικανότης του ησφαλισμένου, συνιστά ου μόνον η περίπτωση καθ' ην αι εν τω νόμω συνέπειαι επέρχονται κατόπιν βιαίου εξωτερικού γεγονότος, επισυμβάντος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής ταύτης, αλλά και αι περιπτώσεις καθ' ας ο θάνατος ή η αναπηρία οφείλονται αποδεδειγμένως εις την υπέρμετρον προσπάθειαν, ην κατέβαλεν εν δεδομένω χρόνω ο εργαζόμενος, ίνα ανταποκριθή εις ασυνήθεις κατά τον χρόνον τούτον όρους εργασίας, ή εις το γεγονός ότι υπεχρεώθη ούτος, επί ωρισμένον χρόνον, να εργασθί υπό εξαιρετικώς δυσμενείς (καιρικός και άλλας) συνθήκας. εις πάσας δε τας περιπτώσεις ταύτας, συντρέχει εργατικών ατύχημα και όταν ο ησφαλισμένος υπέφερεν ήδη εκ της νόσου, εξ ης υπό τας ανωτέρω συνθήκας απέθανεν ή κατέστη ανάπηρος, η οποία όμως, υπό τους συνήθεις όρους εργασίας, δεν ημποδίξε τούτον εις το έργον του και ήτις επεδεινώθη κατ' ακολουθίαν των ως άνω δυσμενών συνθηκών.

Επειδή, διά της αποφάσεως ταύτης, ηκυρώθη η τότε προσβληθείσα απόφασις της Επιτροπής Εφέσεων ως ερειδομένη επί γνωματεύσεων των αρμοδίων υγειονομικών επιτροπών, αίτινες εκρίθησαν ανατιολόγητοι, δεδομένου ότι διά τούτων είχε μεν γίνει δεκτόν ότι η πάθησις του αιτούντος (ρήξις ανευρίσματος μέσης εγκεφαλίκης αρτηρίας χειρουργηθέντος, αριστερά ημιπληγία) ωφείλετο εις προϋπάρχουσαν νόσον, πλην δεν εξητάσθη, ειδικώτερον, η σχέσις ήτις υφίσταται μεταξύ της παθήσεως ταύτης, διαπιστωθείσης προ της εγχειρήσεως του αιτούντος, και βιαίου συμβάντος, επελθόντος ενδεχομένως αυτώ την προτεραιάν της χειρουργικής επεμβάσεως, ως και η επίδρασις ην το συμβάν τούτο είχε επί της περαιτέρω επιδεινώσεως της υγιεινής καταστάσεως του αιτούντος, εξ ης απέρρευσε η διαπιστωθείσα αναπηρία αυτού.

Επειδή, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, εν συνδυασμώ προς τα στοιχεία του φακέλλου, προκύπτει, η οικεία Δευτεροβάθμιοις Υγειονομική Επιτροπή, ενώπιον της οποίας παρεπέμφθη ο αιτών, μετά την ανωτέρω ακυρωτικήν απόφασιν, απεφάνθη, διά της υπ' αριθ. 1181 από 14ης Μαΐου 1974 γνωματεύσεως αυτής, ότι 1) η υπό τρίτων ατόμων μεταφορά ενός κρυστάλλου (κατά την περιγραφήν του συμβάντος, όπερ, επεκαλείτο ο αιτών, προς θεμελίωσιν του συνταξιοδοτικού αυτού δικαιώματος εξ εργατικού ατυχήματος), δεν προϋποθέτει εξαιρετικήν προσπάθειαν, και 2) τα συγγενή (εκ γενετής) ανευρύσματα αγγείων οιασδήποτε περιοχής του ανθρωπίνου σώματος, και, εν προκειμένω, του εγκεφάλου, ρήγνυνται εις άλλοτ' άλλου χρόνου (ανύποπτον βασικώς), μη ούσης απαραίτητου κοπώσεως ή προσπαθείας, έχουσι δε παρατηρηθή ρήξεις και καθ' ύπνον ως και κατά τας ώρας της πρωινής εγέρσεως (την ώραν καθ' ην εκτενίζοντο) και επίσης ότι δεν ρήγνυνται οπωσδήποτε εις στιγμάς μεγάλης προσπαθείας. Η δ' εκδούσα την προσβαλλομένην απόφασιν Επιτροπή Εφέσεων, επιληφθείσα εκ νέου του περι απονομής συντάξεως λόγω εργατικού ατυχήματος του αιτούντος, εις συμμόρφωσιν προς την ρηθείσαν ακυρωτικήν απόφασιν, απέρριψε και αύθις τούτο εν όψει της ως άνω δεσμευτικής συμφωνίας τω άρθρω 21 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος, διά το αρμόδιον προς απονομήν της συντάξεως όργανον, κρίσεως του υγειονομικού οργάνου, καθ' ην η αναπηρία του αιτούντος δεν οφείλεται εις το επί συμβάν, τη 18η Δεκεμβρίου 1969 ατύχημα, μη συντρεχουσών ούτω των προϋποθέσεων απονομής συντάξεως εκ της αιτήσεως ταύτης.

Επειδή, αι εφ' ων μη προσβαλλομένη απόφασις ερειδεται, γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών διαλαμβάνουν εν τω προϊμίω αυτών τα απαρτίσαντα αυτάς μέλη, και, συνεπώς απορριπτέον, ως επί εσφαλμένης προϋποθέσεως ερειδόμενον, τυγχάνει το περι του αντιθέτου παράπονον του αιτούντος. Εξ ετέρου, υπό των διεπουσών τας υγειονομικάς επιτροπάς του

Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων διατάξεων (άρθρα 27 και επ., του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας), δεν επιβάλλεται όπως αι κατά το άρθρον 37 του ρηθέντος Κανονισμού γνωμοδοτήσεις περιλαμβάνουν, και μάλιστα ως ουσιώδη διά την εγκυρότητα αυτών τύπον, την μνείαν της ειδικότητος των απαρτιζόντων αυτές ιατρών και, συνεπώς, απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, τυγχάνει ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως.

Επειδή, εκ της, εις συμμόρφωσιν, προς την υπ' αριθ. 243/1974 απόφασιν του Α' Τμήματος εκδοθείσης υπ' αριθ. 1181/ από 14ης Μαΐου 1974 γνωματεύσεως της οικείας Δευτεροβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής, εφ' ης, ως είρηται, ερείδεται η προσβαλλομένη απόφασις δεν προκύπτει ότι η εν αυτή κρίσις περί της απαιτουμένης προσπάθειας προς μεταφοράν του εν λόγω κρυστάλλου, ήτις φέρεται προηγηθείσα της εκδηλώσεως της παθήσεως του αιτούντος, εξηνέχθη εν όψει των υπό τούτου προβλεφθέντων ειδικωτέρων ισχυρισμών και υπό την προϋπόθεσιν της ακριβείας τούτων, περί των μεγάλων διαστάσεων και του βάρους του μεταφερθέντος κρυστάλλου και των δυσμενών συνθηκών, ιδία λόγω πνέοντος αντιθέτου ανέμου, υφ' ας συνετελέσθη η μεταφορά αύτη, ήτις απήτησε, προς αποφυγήν θραύσεως του κρυστάλλου συνεπεία ολισθήματος του αιτούντος, ιδιαιτέραν εκ μέρους τούτου προσπάθειαν, συνεκτιμωμένου και του εάν η εν λόγω μεταφορά περιελαμβάνετο μεταξύ των συνήθως καθηκόντων του αιτούντος. Εξ ετέρου, εκ των λοιπών εν τη γνωματεύσει τούτη κρίσεων της υγειονομικής Επιτροπής περί των αιτίων της ρήξεως των συγγενών ανευρισμάτων, δεν αποκλείεται παντάπασιν, ούτε γενικώς, ούτε εν τη συγκεκριμένη ταύτη περιπτώσει, το ενδεχόμενον, το προσδιαληφθέν συμβάν εάν ήθελε θεωρηθή ως αληθές, να επέφερε την εκδήλωσιν ή επιδείνωσιν της παθήσεως του αιτούντος. 1/4θεν, η γνωμάτευσις αύτη παρίσταται και αύθις ελλιπής, εν όψει των διά της προηγηθείσης ακυρωτικής αποφάσεως γενομένων δεκτών, κατ' ακολουθίαν δε τούτου ακυρωτέα τυγχάνει η επί της γνωματεύσεως ταύτης ερειδομένη προσβαλλομένη απόφασις, κατά τον βάσιμον σχετικόν λόγον ακυρώσεως, περιττής κατόπιν τούτου αποβαινούσης της εξετάσεως των λοιπών λόγων ακυρώσεως.